

Rigsdagstidende.

1850.

Forhandlingerne paa Folkethinget. N° 112.

33te Møde.

Onsdagen den 13de Marts.

(Forts.)

Damgaard (fortsat): Naar de nationale Heste ved Antagelsen hidtil ere blevne indbrændte, da er det ikke alene skeet, for at Regjeringen kunde vorde betrygget for, at der ikke leveredes Heste, som vare utjenlige, men ligesaameget for at Udrederen kunde have en Betyggelse mod senere Vilkaarlighed — den indbrændte Hest var Regimentet forpligtet til at modtage.

Udredernes Eiendomsret har været factiff bevisliggjort derved, at Lovgivningen har indrømmet ham Ret til at sælge den, naar og saa ofte han fandt for godt; Loven fordrede kun, at han altid havde en forsvartlig Hest tilrede.

Forordningen af 14de September 1774 gaaer ligeledes ud fra den samme Forudsætning, at Hesten var Udreders og ikke Kongens, der paalagdes dem kun Forpligtelsen at præsentere en Hest til Brug for Armeen, saa ofte det paafordredes.

Regjeringen kom de første Udredere af nationale Heste til Hjælp med en Sum af 36 Rbd. til hver Hests Anskaffelse; dette er Regjerings Depositum hos enhver Udredere, men Regjeringen har aldrig deponeret nogen Hest hverken hos Herremændene eller hos Præsterne. Den kan ved at høre hele Indretningen kræve sit Depositum af 36 Rbd. tilbage, hvis ellers det er blevet ved dens Omsorg conserveret som et Depositum lige til de nærværende Zhænderhåvere, men den kan ikke tiltage sig nogen Eiendomsret over Hestene. Jeg skulde derfor mene, at vedkommende Udredere maae gives Valget imellem at modtage den Værdi, hvortil Monstringscommissioren vil ansætte, hans Hest, og at beholde Hesten, hvis han finder Taxationen at være for lav.

Jeg kommer til det andet Spørgsmaal: hvem der herefter skal udrede Hestene. Man har i Udkastet anerkjendt det Ubillige i, at det privilegerede Hartkorn herefter ene kan bære denne Byrde, naar det mister de Friheder, som nærmest havde foranlediget, at dette Hestehold var blevet lagt alene paa Herregaarde og Præstegaarde. Men naar man saa er kommen til det Resultat, at det skulde være rigtigt, at lægge Byrden alene paa Hartkornet, og ikke tillige paa Kjøbstæderne, da kan jeg ikke indsee det Rigtige deri. Jeg troer meget mere, at Commissionen af 1844 havde Ret i at betragte den omhandlede Byrde som en almindelig Statsbyrde, for hvilken der saavel efter Sagens Natur, som efter Retfærdigheds og Billigheds Hensyn ikke kunde være nogen Grund til at fritage Kjøbstæderne. Der kan overhovedet ingen Statsborger fritages for at tage Deel i en almindelig Statsbyrde. Efter Udkastet blive da heller ikke alle Kjøbstæder ganske frie, da Udredningen af Heste skal svares af alt Hartkornet, og folgelig ogsaa af Kjøbstædernes; men derved optaager den besynderlige Ulighed mellem Kjøbstæderne, at t. Ex. Byrden bliver dobbelt saa stor for Fredericia som for Kjøbenhavn, da den første af disse to Byer har dobbelt saa meget Hartkorn som den sidste.

Men hvad der gjør det saa meget mere betænkeligt at gaae ind paa, at Udredelse af Hestene alene efter Lovudkastet lægges paa Hartkornet, er, at Loven ikke blot omhandler den ordinaire Udredelse af Nationalheste efter det hidtil bestaaende Antal af 1728, men ogsaa den extraordinære Anskaffelse af Heste, som kan blive nødvendig i Krigstid og til større Troppesamlinger. At ville fritage Kjøbstæderne for Deeltagelse deri, gaaer virkelig ikke an; thi om ogsaa ved Skatteregulering nu Byrden mellem Land og Kjøbstad lod sig udjævne ved andre Byrders Lempelser, saa kunde dette dog kun gjælde for den ordinaire, engang bestemte Ud-